

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 460 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
<i>Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi</i>	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
<i>Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li</i>	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
<i>Mahmudova Shoira Shavkat qizi</i>	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
<i>Gadoyeva Muborak Jumaqulovna</i>	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
<i>Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna</i>	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
<i>Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
<i>Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna</i>	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
<i>Joldasov Ixtiyor Suyundikovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
<i>N. Asadov</i>	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
<i>G. Xamidova</i>	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
<i>Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi</i>	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
<i>Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi</i>	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
<i>Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
<i>Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ithom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi</i>	
O'qishga motivatsiya tushunchasi uning nazariy-psixologik tahlili.....	77
<i>Azimova Rushana Zokirjon qizi</i>	
Oliy ta'lim talabalarida akademik prokrastinatsiyaning prediktorlari: akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari	81
<i>Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi markazlar integratsiyasini ta'minlash metodikasi.....	86
<i>Qahhorova Sevara Alimardonovna</i>	
O'quvchi-yoshlarni virtual olam ta'siridan himoya qilishning nazariy asoslari.....	90
<i>Isayeva Gulii Parpiyevna, Ravshanov Umidjon Abdiqodir o'g'li</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni oshirishda mantiqiy masalalarning o'rni	93
<i>Xilvatova Go'zal Sultonovna</i>	
Pedagogika tarixini o'qitishda talabalarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish	97
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i>	
Bolalarda ona tilida tinglash hissini rivojlantirish usullari	101
<i>Nurmatova Muxlisa Akmal qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish (Kahoot, Quizlet va Moodle platformalari misolida)	106
<i>Yusupova Shahnoza Abduxafizovna</i>	
Sport maktablarida 16–18 yoshli nayza uloqtiruvchi sportchi-qizlarda portlovchi kuchni rivojlantirish	111
<i>Tursunova Surayyo Botir qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlashda "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlari: amaliyot tahlili	115
<i>Gaffarov Azizjon Muhammadsaidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarining faoliyatini samarali tashkil etishning nazariy jihatlarini (Learning outcomes) asosida	124
<i>Rabbimova Shaxnoza Soyib qizi</i>	
Bo'lg'usi o'qituvchilarda axloqiy madaniyat fazilatlarini qaror toptirishning pedagogik mexanizmlari	128
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Yengil atletikachilarning musobaqa jarayonida tibbiy-pedagogik monitoringini takomillashtirish	132
<i>Mamadaliyev Abror Akbarjonovich</i>	
Sun'iy intellekt yordamida rus tilini o'qitish va uning samaradorligi	137
<i>Yagafarova Nazilya Rafailovna, Nazarov Sardor, Onorboyev Kamronbek</i>	
O'quvchilarda ilmiy dalillarni tahlil qilish va xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	142
<i>Baymurotova Mukaddas Xamdorovna</i>	
Ilmiy muxokamalarda pragmatik kompetentlikning roli	150
<i>Eshbo'riyeva Aziza Muhiddinovna</i>	
Talabalarda kognitiv-pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni	155
<i>To'rabekova Aziza Mirzabek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda motivatsiyani shakllantirishda interaktiv metodlarning o'rni	159
<i>Qamchibekova Roziyaxon Xasanboy qizi</i>	
Проблема разграничения понятий "концепт" и "понятие" в современной лингвистике: лингвосомиотический и когнитивно-дискурсивный анализ	164
<i>Якунина Ангелина Алишеровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida amaliy bezak san'ati naqsh elementlarini raqamli qayta ishlash va arxivlashtirish	169
<i>Jabbarov Rustam Ravshanovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining yozuv kompetensiyasini rivojlantirishda Design Thinking texnologiyasining metodik imkoniyatlari	176
<i>Amanbayeva Oydin Urazali qizi</i>	
Tez qalamchizgi mashqlarida psixologik-pedagogik yondashuvlarning ahamiyati	181
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Innovatsion yondashuv orqali bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish konsepsiyasi	186
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	190
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990-yillar)	195
<i>Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalar ta'limida ikkilamchi cheklovlarni kamaytiruvchi ta'lim texnologiyalari	199
<i>Qo'ziyeva Shahnoza Muhammadsoli qizi</i>	

MUNDARIJA SOÐERJANIE CONTENTS	O'quvchilarda milliy g'oya va mafkurani rivojlantirishda mumtoz musiqaning o'rni va ahamiyati 202 Baymanova Feruza Abralovna
	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishning pedagogik asoslari 207 Xayitova Ulfatoy Tursunovna
	Yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy faollikni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari 211 Turg'unboev Sirojiddin Faxriddinovich
	Muhandislik ta'limida Bernulli va Puasson taqsimotlarini texnologik jarayonlar misolida o'qitish metodikasi... 216 Qo'ziboyeva Nozima Yoqubjon qizi, Maxmanazarov Sardor Toirjon o'g'li, Saydullayev Asadbek Xayrullo o'g'li
	Психолого-педагогические основы обучения теме “производная” в курсе алгебры и начал анализа президентской школы 225 Шахноза Холмуродова Зоир кизи
	O'qish savodxonligi darslarida Bloom taksonomiyasi va 4K kompetensiyalarining integrativ modeli 234 Farsaxonova Mastura Jalol qizi
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini baholash mezonlari va monitoring tizimini takomillashtirish: indikatorlar asosidagi boshqaruv modeli 241 Jo'rayeva Dilrabo Kamoliddin qizi
	Maxsus mashqlar yordamida start tezligini oshirish metodikasi 244 Sitora Elova Axmatqulovna, Panjiyeva Gulzoda Eshdaviyat qizi
	Amudaryo foreli (<i>Salmo trutta oxianus</i>) O'zbekiston hududida tarqalishi va ekologiya ta'siri..... 248 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Sevinch Sirojiddinova, Qurbonazarova Marjona Zokirovna
	Suv va quruqlik muhitiga moslashgan amfibiyalarda adaptatsiya xususiyati 251 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Axmatmatova Feruza Shamsiddin qizi, Qo'ldoshova Ruxshona Navro'z qizi
	O'zbekistonda tarqalgan kaptarsimonlar xilma-xilligi, ularni tarqalishi, biologik xususiyatlari va amaliy ahamiyati 255 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Jasmina Baxtiyor qizi, Saidova Dilnoza Rustamovna
	Surxondaryo viloyatidagi qo'lqanotlilar turlarining morfologik tasnifi va hududiy farqlari 259 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Yarashova Sarvara Islomovna, Bahromova Shahzoda Abduqodirovna
	Игровые технологии как средство активизации коммуникативной деятельности учащихся на занятиях по русскому языку 267 Халикова Гульбахор Исановна
	Yoshlarni pedagogik kasbga yo'naltirish ishlarini o'rganishning konseptual va metodologik asoslari 270 Matkarimova Muxabbat Abuovna
	O'qish savodxonligini baholovchi topshiriqlar turlari 277 Rasulova Mushtariybonu
	Qoraqalpog'istonning shimoliy tumanlaridagi bolalarda tashqi nafas olish tizimi xususiyatlari 281 Orazbaeva Navbaxor Mratbaevna
	“Kompyuter tarmoqlari” fanini o'qitishda dasturiy-didaktik vositalardan foydalanish 285 Muqimov Shahzodbek Ixtiyor o'g'li
	Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari (Qashqadaryo viloyati misolida)..... 288 Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, Safarova Sevara Saloxiddinovna
	Raqamli ta'lim strategiyalaridan foydalanib o'qish samaradorligini oshirish 294 Narzullayeva Gulzira Xayrullo qizi, Abdusottarova Farog'at Olimjon qizi
	Oliy ta'limda “Zoologiya” kursini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish (“umurtqali hayvonlar” misolida)..... 299 Xonnazarova Mamlakat To'lqinovna
	Oliy ta'lim muassasalarida ommaviy sportni rivojlantirish strategiyalari 303 Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li
	Accommodating a Teenage English Learner With Tourette-Related Stammering in Uzbekistan State Multilevel Test Preparation: A Single-Case Study 307 Yulduz Sultanova
	Yengil atletikada to'siqlar osha yugurish texnikasini takomillashtirish va o'rgatish uslubiyati 313 Chariyev Ulug'bek Abdujabbarovich, Radjabov Jaxongir Furkatovich

The Interaction of Language and Culture in Intercultural Conflict Communication	317
Gulnoza Khushnazarova	
O'smir shaxsida o'zini o'zi tushunish psixologik muammo sifatida.....	321
Mahmudov Abdurasul	
O'quvchilar nutqida milliy-madaniy leksik birliklarni qo'llashga o'rgatishda semantikashtirish	325
Tursunova Javhar Bakir qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich ta'limda matematik madaniyatni shakllantirish: Qori Niyoziy merosi asosida.....	329
Axmedova Nargiza Toychibekovna	
A2 darajadagi o'quvchilarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda adaptiv yondashuvning roli	333
Nezametov Zuxra Axmadovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kasbga ijodiy munosabatni tarbiyalashning nazariy asoslari.....	336
Axmatov Ibrohimjon Furqat o'g'li	
Voyaga yetmaganlar profilaktikasida maktab, oila va mahalla hamkorligining zamonaviy holati va diagnostikasi	340
Japparbergenova Indira Bayramovna	
Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishni pedagogik tizimini takomillashtirish	344
Amankosova Dinara Gabitovna	
Innovatsion usullar vositasida maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirish.....	348
Mamatova Aziza Bo'riboevna	
Dzyudoning olimpiya o'yinlaridagi o'rni va ahamiyati	353
Jaxongir O'razbayev Temur o'g'li	
Umumta'lim maktab o'quvchilarida milliy va umuminsoniy qadriyatlarga integratsiyalashgan harbiy tarbiyaning ilmiy-nazariy asoslari.....	356
A'zamov Inom Salimjonovich	
The Role of Digital Platforms in Developing Students' Independent Learning Competency.....	360
Jo'rayeva Zamira Ishmuminovna, Uraqova Shaxlo Turdiyevna	
Shaxsiy ta'lim trayektoriyasi tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati	365
Toshpo'latov Olim Panjiyevich	
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat markazlarining ta'lim jarayonlarini tashkil etish	370
Bektemirova Asilabonu Akmal qizi	
Kreativ ta'lim texnologiyalari asosida talabalarda innovatsion kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	374
Sariboyev Nurali Abdunazarovich	
Bolalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar va yosh xususiyatlari	378
Erkinboyev Muhammadqodir Nodirbek o'g'li	
Tasviriy san'at darslarida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.....	383
Xushvaqtov Abror Doniyor o'g'li	
Raqamli ta'lim muhitida zamonaviy o'qitish metodlari va interaktiv texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	387
Murodova Dilafro'z Matmurod qizi, Sattarova Bibijon Muzaffar qizi, Bekmurodova Muhayyo Uralbayevna	
Kredit-modul tizimida o'quv-me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish borasidagi milliy va xorijiy tajribalar	391
Aralova Maxsuma Abdurahmonovna	
Yuqori sinf o'quvchilariga chet til o'qitish va o'rgatishda motivatsiyaning o'rni xususida.....	396
Atadjanova Shaxnoz Abbasovna, Ismoilova Feruza Salimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda innovatsion metodlar	400
Axmedova Fayziniso Otabek qizi	
Bo'lajak pedagoglarning uzluksiz amaliy faoliyatida professional salohiyatini rivojlantirish yo'llari	403
Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi	

Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	406
<i>J. B. Jumabayev</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	412
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Biologiya ta'lim jarayonida ilg'or hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash.....	416
<i>Mo'minov Dilshod Yaxshiboy o'g'li</i>	
Oliy ta'limda masofaviy ta'limning pedagogik-psixologik xususiyatlari	420
<i>Mutalibova Muqaddasxon Abdunabi qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda raqamli platformalar orqali kiberxavfsizlik madaniyatini shakllantirish	423
<i>Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Saminjonova Sevaraxon Axmadjon qizi, Abdihakimova Muqaddas Fahridinova, Matsapayeva Nigora Satbay qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining etnopedagogik kompetentligini shakllantirishda milliy hunarmandchilik va xalq amaliy san'atining didaktik imkoniyatlari	428
<i>Pardayeva Gulchexra Safarovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik asoslari	432
<i>Qipchaqova Sevinchxon Farxodjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim boshqaruvida ERP tizimlarini integratsiyalashning proaktiv modeli.....	436
<i>Raxmatillayev Oyatillo Zikrillayevich</i>	
Maktabgacha ta'limda rivojlantiruvchi markazlarni tashkil etish va loyihalashtirish.....	439
<i>Sadikova Shoista Akbarovna, Yangiboyeva Salomat Samandarovna, Yangiboyeva Sevinch Samandarovna</i>	
Milliy hunarmandchilik buyumlarini yasash orqali o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish	442
<i>Xayitov Jonibek Xolboboyevich, Nabijonova Nilufar Nabijon qizi</i>	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	446
<i>Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li</i>	
Сравнительно-типологический анализ юмора и гуманизма в творчестве Гафура Гуляма и Марка Твена.....	451
<i>Абдумунинова Махлиё</i>	
Особенности фонетико-фонематической речи (качественные и количественные) у младших школьников с речевыми расстройствами.....	453
<i>Заирова Н. Б.</i>	

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA ZAMONAVIY O'QITISH METODLARI VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI

Murodova Dilafro'z Matmurod qizi
UrDPI 1-bosqich magistranti

Sattarova Bibijon Muzaffar qizi
UrDPI 1-bosqich magistranti

Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna
UrDPI 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Raqamli ta'lim muhitida qo'llaniladigan zamonaviy o'qitish metodlari, vositalari va interaktiv texnologiyalarning pedagogik imkoniyatlari tahlil qilingan. Masofaviy ta'lim, aralash ta'lim, loyihaviy yondashuv hamda gamifikatsiya metodlarining ta'lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, elektron platformalar, videokonferensiya vositalari, multimedia resurslari va sun'iy intellekt asosidagi texnologiyalarning o'quv jarayonidagi o'rni ko'rib chiqilgan. Raqamli ta'limning afzalliklari, mavjud muammolari hamda ta'lim sifatini oshirishdagi istiqbollari ilmiy asosda bayon etilgan.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim muhiti, masofaviy ta'lim, aralash ta'lim, interaktiv texnologiyalar, elektron platformalar, multimedia vositalari, sun'iy intellekt, gamifikatsiya, virtual reallik, mobil ta'lim, onlayn ta'lim, innovatsion pedagogika.

Abstract: The pedagogical potential of modern teaching methods, tools, and interactive technologies used in the digital educational environment is analyzed. Particular attention is given to the significance of distance learning, blended learning, project-based approaches, and gamification methods in improving educational effectiveness. The role of electronic platforms, videoconferencing tools, multimedia resources, and artificial intelligence-based technologies in the educational process is also examined. The advantages of digital education, existing challenges, and prospects for improving the quality of education are scientifically discussed.

Key words: digital educational environment, distance learning, blended learning, interactive technologies, electronic platforms, multimedia tools, artificial intelligence, gamification, virtual reality, mobile learning, online education, innovative pedagogy.

Аннотация: Проанализированы педагогические возможности современных методов обучения, средств и интерактивных технологий, применяемых в цифровой образовательной среде. Освещено значение дистанционного обучения, смешанного обучения, проектного подхода и метода геймификации в повышении эффективности образовательного процесса. Также рассмотрена роль электронных платформ, средств видеоконференцсвязи, мультимедийных ресурсов и технологий, основанных на искусственном интеллекте, в учебном процессе. Научно обоснованы преимущества цифрового образования, существующие проблемы и перспективы повышения качества образования.

Ключевые слова: цифровая образовательная среда, дистанционное обучение, смешанное обучение, интерактивные технологии, электронные платформы, мультимедийные средства, искусственный интеллект, геймификация, виртуальная реальность, мобильное обучение, онлайн-образование, инновационная педагогика.

KIRISH

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi barcha sohalar qatori ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Jamiyatning raqamlashtirilishi natijasida ta'lim jarayonini tashkil etish, boshqarish va nazorat qilishning yangi shakllari paydo bo'ldi. Ayniqsa, raqamli ta'lim muhiti zamonaviy ta'limning ajralmas qismiga aylanib, o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, ta'lim sifatini yaxshilash hamda o'quvchilarning mustaqil bilim olish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Raqamli ta'lim muhiti – bu elektron resurslar, internet texnologiyalari, multimedia vositalari va interaktiv platformalar asosida tashkil etilgan o'quv makonidir. Ushbu muhit orqali o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi muloqot yanada qulaylashadi, bilim almashish jarayoni tezlashadi hamda ta'limning ochiqligi va moslashuvchanligi ta'minlanadi. Hozirgi davrda onlayn kurslar, virtual laboratoriyalar, elektron kutubxonalar, videodarslar va mobil ilovalar ta'limning asosiy vositalaridan biriga aylangan.

Zamonaviy ta'lim tizimida an'anaviy o'qitish metodlari bilan bir qatorda innovatsion pedagogik yondashuvlar ham keng qo'llanilmoqda. Jumladan, masofaviy ta'lim, aralash ta'lim (blended learning), "flipped classroom", gamifikatsiya va loyihaviy ta'lim metodlari o'quvchilarning faolligini oshirish, tanqidiy fikrlashini rivojlantirish hamda bilimlarni amaliyot bilan bog'lash imkonini bermoqda. Shu bilan birga, sun'iy intellekt, virtual va kengaytirilgan reallik (VR/AR), bulutli texnologiyalar kabi interaktiv texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga xizmat qilmoqda.

Raqamli texnologiyalarning ta'limga kirib kelishi o'quv jarayonida ko'plab qulayliklarni yaratmoqda. Xususan, istalgan joy va vaqtda bilim olish imkoniyati, individual ta'lim yo'nalishini tanlash, elektron resurslardan tezkor foydalanish hamda interaktiv muloqotning kuchayishi ta'lim sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Biroq, internetga qaramlik, texnik muammolar, axborot xavfsizligi va raqamli savodxonlik darajasining yetarli emasligi kabi ayrim muammolar ham mavjud ^[1].

Mazkur mavzuning dolzarbligi shundaki, bugungi globallashtirish sharoitida ta'lim tizimini zamonaviy texnologiyalar asosida rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Shu sababli raqamli ta'lim muhitida qo'llaniladigan o'qitish metodlari, vositalari va interaktiv texnologiyalarni o'rganish, ularning afzalliklari hamda samaradorligini tahlil qilish ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Ushbu ishning maqsadi – raqamli ta'lim muhitida qo'llaniladigan zamonaviy o'qitish metodlari, vositalari va interaktiv texnologiyalarni tahlil qilish hamda ularning ta'lim jarayonidagi o'rni va samaradorligini yoritib berishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli ta'lim muhitida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash masalasi ko'plab mahalliy olimlar tomonidan tadqiq etilgan.

O'. Tolipov va M. Usmonboyevlar pedagogik texnologiyalarni ta'lim samaradorligini oshiruvchi muhim omil sifatida baholab, o'quv jarayonida innovatsion metodlardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va faolligini rivojlantirishini ta'kidlaydilar.^[1]

N.N. Azixodjayeve esa pedagogik mahorat va zamonaviy texnologiyalar uyg'unligi ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatib, interaktiv metodlarning o'quvchi shaxsini rivojlantirishdagi o'rnini ilmiy asoslagan.^[4]

Raqamli ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni qo'llashning nazariy va amaliy jihatlari R. Ishmuhamedov hamda M. Yo'ldoshev tadqiqotlarida keng yoritilgan.^[2] Mualliflar masofaviy ta'lim, multimedia vositalari va elektron platformalardan foydalanish o'quvchilarning bilim olish motivatsiyasini kuchaytirishini qayd etadilar.

N.A. Muslimovning ilmiy qarashlarida esa kasb ta'limida pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali o'quvchilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish masalalari tahlil qilingan.^[3]

Shuningdek, J.G'. Yo'ldoshev pedagogik innovatsiyalar va raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining interaktivligini ta'minlashini alohida ta'kidlaydi.^[8]

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda raqamli ta'lim muhitining o'quv jarayoniga ta'siri, ayniqsa, internet texnologiyalari va elektron resurslarning ahamiyati muhim yo'nalish sifatida qaralmoqda.

R. Hamdamov zamonaviy pedagogika asoslarida raqamli texnologiyalar ta'limning ochiqligi, moslashuvchanligi va samaradorligini oshirishini qayd etadi.^[7]

ZiyoNET tizimi uchun yaratilgan metodik qo'llanmalarda esa elektron ta'lim resurslari, onlayn platformalar va masofaviy o'qitish vositalaridan foydalanishning metodik asoslari yoritilgan.^[5]

I.A. Karimovning ma'naviy-ma'rifiy qarashlarida ham yosh avlodni zamonaviy bilim va texnologiyalar asosida tarbiyalash jamiyat taraqqiyotining muhim omili sifatida e'tirof etilgan.^[6]

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida raqamli ta'lim muhitida qo'llanilayotgan zamonaviy o'qitish metodlari va interaktiv texnologiyalar bo'yicha ilmiy adabiyotlar, elektron manbalar hamda metodik qo'llanmalar tahlil qilindi. Ma'lumotlarni yig'ishda kuzatish, qiyosiy tahlil, ilmiy manbalarni o'rganish va umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, masofaviy ta'lim platformalari, multimedia vositalari va interaktiv texnologiyalarning ta'lim jarayonidagi samaradorligi bo'yicha mavjud ilmiy qarashlar o'rganildi. Olingan ma'lumotlar pedagogik va analitik yondashuv asosida tahlil qilinib, raqamli ta'limning afzalliklari, mavjud muammolari hamda ta'lim sifatini oshirishdagi imkoniyatlari ilmiy jihatdan baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli texnologiyalar rivojlanishi natijasida ta'lim tizimida tub o'zgarishlar yuz bermoqda. Zamonaviy jamiyatda bilim olish jarayoni nafaqat an'anaviy auditoriya mashg'ulotlari bilan, balki internet va elektron platformalar orqali ham amalga oshirilmoqda. Shu sababli raqamli ta'lim muhiti bugungi kunda ta'limning muhim tarkibiy qismiga aylandi. Raqamli ta'lim muhiti deganda elektron axborot resurslari, internet texnologiyalari, multimedia vositalari, virtual platformalar va interaktiv dasturlar yordamida tashkil etilgan o'quv muhiti tushuniladi^[2]. Ushbu muhit o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi muloqotni kuchaytirish, bilim almashish jarayonini jadallashtirish hamda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Raqamli ta'lim muhitida o'qitish metodlari alohida ahamiyatga ega. Chunki zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchini faqat tinglovchi sifatida emas, balki faol ishtirokchi sifatida shakllantirish talab etiladi. Shu jihatdan masofaviy ta'lim metodi keng qo'llanilmoqda. Masofaviy ta'lim internet texnologiyalari asosida tashkil etilib, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi masofadan turib muloqot qilish imkonini beradi. Ushbu metodning asosiy afzalligi shundaki, ta'lim oluvchi istalgan joy va vaqtda bilim olishi mumkin. Ayniqsa, pandemiya davrida masofaviy ta'limning ahamiyati yanada ortdi. Onlayn platformalar orqali videodarslar tashkil etildi, elektron topshiriqlar yuborildi va virtual nazorat tizimlari joriy qilindi^[3]. Bu esa ta'lim jarayonining uzluksiz davom etishiga imkon yaratdi.

Raqamli ta'lim muhitida aralash ta'lim metodidan ham samarali foydalanilmoqda. Aralash ta'lim an'anaviy va elektron ta'lim shakllarining uyg'unlashuvi asosida tashkil etiladi. Bunda o'quvchi darsning bir qismini auditoriyada, qolgan qismini esa onlayn tarzda o'zlashtiradi. Ushbu metod o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda ta'lim samaradorligini oshiradi. Aralash ta'limning asosiy ustunliklaridan biri – vaqt va resurslardan oqilona foydalanish imkoniyatidir. Shu bilan birga, o'quvchilarning individual qobiliyatlari va bilim darajasiga mos yondashuvni amalga oshirishga yordam beradi^[5].

So'nggi yillarda "Flipped Classroom", ya'ni "aylantirilgan sinf" metodi ham keng ommalashmoqda. Ushbu metodga ko'ra, o'quvchilar yangi mavzuni uyda video darslar, elektron kitoblar yoki taqdimotlar orqali o'rganadilar, auditoriyada esa amaliy topshiriqlar, savol-javob va muhokamalar amalga oshiriladi. Natijada dars jarayoni interaktiv shaklga kiradi va o'quvchilarning mavzuni chuqurroq o'zlashtirishiga erishiladi. Bu metod o'qituvchining vaqtini tejash bilan birga, o'quvchilarni mustaqil izlanishga undaydi.

Raqamli ta'lim muhitida loyihaviy ta'lim metodining o'rni ham katta. Mazkur metod o'quvchilarning amaliy faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, muayyan loyiha ustida ishlash orqali bilimlarni mustahkamlash imkonini beradi. O'quvchilar internet manbalari, elektron kutubxonalar va multimedia vositalari yordamida ma'lumot to'playdilar, tahlil qiladilar va loyiha yaratadilar. Natijada ularda ijodiy fikrlash, muammoni hal qilish, jamoada ishlash va axborot bilan ishlash ko'nikmalari shakllanadi^[4].

Gamifikatsiya metodi ham raqamli ta'limning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ushbu metodda ta'lim jarayoniga o'yin elementlari kiritiladi. Ball to'plash, reyting tizimi, badge va virtual mukofotlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi. Ayniqsa, boshlang'ich va o'rta ta'limda gamifikatsiya metodining samaradorligi yuqori hisoblanadi^[6]. O'quvchilar o'yin tarzidagi topshiriqlarni bajarish orqali bilimlarni osonroq o'zlashtiradi va darsga faolroq qatnashadi.

Raqamli ta'lim muhitining samarali tashkil etilishida zamonaviy vositalarning o'rni beqiyosdir. Hozirgi kunda elektron platformalar ta'limning asosiy vositalaridan biri bo'lib xizmat qilmoqda. Elektron platformalar orqali dars jadvali tuziladi, topshiriqlar beriladi, testlar tashkil qilinadi va baholash jarayoni amalga oshiriladi. Shu bilan birga, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida tezkor aloqa o'rnatiladi. Elektron platformalar ta'lim jarayonining shaffofligini ta'minlash bilan birga, o'quvchilarning faoliyatini monitoring qilish imkonini ham yaratadi.

Videokonferensiya vositalari ham zamonaviy ta'limning ajralmas qismiga aylandi. Zoom, Google Meet va Microsoft Teams kabi dasturlar orqali onlayn darslar tashkil etilib, seminar va treninglar o'tkazilmoqda^[7]. Ushbu vositalar yordamida o'qituvchi va o'quvchi real vaqt rejimida muloqot qiladi. Videokonferensiyalar ta'limning masofadan turib samarali tashkil etilishiga yordam beradi hamda geografik masofani qisqartiradi.

Multimedia vositalari ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Video, audio, animatsiya, infografika va interaktiv taqdimotlar mavzuni tushunishni osonlashtiradi. Inson axborotni ko'rish va eshitish orqali tezroq qabul qilgani sababli multimedia vositalari dars samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Ayniqsa, murakkab mavzularni animatsiyalar orqali tushuntirish o'quvchilarning qiziqishini kuchaytiradi.

Elektron kutubxonalar va raqamli resurslar ham ta'lim jarayonida katta ahamiyatga ega. O'quvchilar internet orqali ilmiy maqolalar, elektron kitoblar, videodarslar va turli ma'lumotlardan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa mustaqil ta'lim olish jarayonini rivojlantiradi. Shu bilan birga, bulutli texnologiyalar orqali ma'lumotlarni saqlash va almashish imkoniyati yaratilmoqda. Google Drive, OneDrive va Dropbox kabi xizmatlar ta'lim materiallarini xavfsiz saqlash hamda ulardan istalgan joyda foydalanish imkonini beradi.

Raqamli ta'lim muhitida interaktiv texnologiyalar alohida ahamiyat kasb etadi. Interaktiv texnologiyalar o'quvchini faol ishtirok etishga undaydi va dars jarayonini qiziqarli tashkil etishga yordam beradi. Virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalari bugungi kunda ta'limning innovatsion yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Virtual reallik yordamida o'quvchilar tarixiy obyektlar, laboratoriya tajribalari yoki murakkab texnik jarayonlarni virtual tarzda kuzatishi mumkin. Kengaytirilgan reallik esa real muhitga virtual obyektlarni qo'shish orqali ta'lim jarayonini yanada boyitadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi ham ta'lim sohasida yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Al asosidagi tizimlar o'quvchilarning bilim darajasini tahlil qiladi, individual tavsiyalar beradi va ta'lim jarayonini avtomatlashtiradi. Masalan, aqlli test tizimlari o'quvchining xatolarini aniqlab, unga mos topshiriqlar tavsiya qiladi. Bu esa individual yondashuvni ta'minlashga yordam beradi.

Mobil ta'lim texnologiyalari ham bugungi kunda keng rivojlanmoqda. Smartfon va planshetlar orqali elektron kitoblarni o'qish, videodarslarni ko'rish va testlarni bajarish imkoniyati mavjud. Mobil ta'limning asosiy afzaligi – ta'limning doimiy va qulay bo'lishidir. O'quvchi transportda, uyda yoki boshqa joyda ham bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Shu bilan birga, raqamli ta'lim muhitida ayrim muammolar ham mavjud. Internet tezligining pastligi, texnik vositalarning yetishmasligi va raqamli savodxonlik darajasining pastligi ta'lim samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bundan tashqari, o'quvchilarning internetga haddan tashqari bog'lanib qolishi, ijtimoiy tarmoqlarga chalg'ishi va kiberxavfsizlik muammolari ham dolzarb masalalardan biridir. Shu sababli raqamli ta'lim jarayonida axborot xavfsizligini ta'minlash, o'quvchilarning media madaniyatini rivojlantirish va pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini oshirish muhim hisoblanadi.

Umuman olganda, raqamli ta'lim muhiti zamonaviy ta'lim tizimining muhim yo'nalishiga aylandi. Unda qo'llanilayotgan innovatsion metodlar, zamonaviy vositalar va interaktiv texnologiyalar ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda global axborot makonida samarali faoliyat yuritish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qilmoqda. Kelajakda raqamli texnologiyalar yanada rivojlanishi natijasida ta'lim tizimida yangi imkoniyatlar va innovatsion yondashuvlar paydo bo'lishi kutilmoqda ^[6].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimining mazmuni va shakliga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamli ta'lim muhiti zamonaviy ta'limning muhim tarkibiy qismiga aylanib, o'quv jarayonini yanada qulay, samarali va interaktiv tashkil etish imkonini bermokda. Internet texnologiyalari, multimedia vositalari, elektron platformalar va sun'iy intellekt asosidagi tizimlar ta'lim sifatini oshirish bilan birga, o'quvchilarning mustaqil bilim olish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Raqamli ta'lim muhitida qo'llanilayotgan masofaviy ta'lim, aralash ta'lim, loyihaviy ta'lim, "flipped classroom" va gamifikatsiya kabi metodlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshiradi, tanqidiy va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Ushbu metodlar orqali ta'lim jarayonida o'quvchi markaziy o'ringa chiqib, bilimlarni mustaqil ravishda izlash va amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Shuningdek, elektron platformalar, videokonferensiya vositalari, multimedia resurslari va mobil ilovalar o'quv jarayonining uzluksizligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalari hamda sun'iy intellekt asosidagi tizimlar esa ta'limning innovatsion rivojlanishiga yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Bunday texnologiyalar murakkab mavzularni sodda va tushunarli tarzda o'rgatish, individual yondashuvni ta'minlash hamda ta'lim samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Biroq, raqamli ta'lim muhitini samarali tashkil etish uchun ayrim muammolarni bartaraf etish zarur. Jumladan, internet va texnik vositalarning yetarli emasligi, raqamli savodxonlik darajasining pastligi, axborot xavfsizligi bilan bog'liq muammolar hamda o'quvchilarning ortiqcha virtual muhitga bog'lanib qolishi kabi holatlar ta'lim jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish, zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini oshirish hamda axborot madaniyatini shakllantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Raqamli ta'lim muhiti ta'lim tizimini modernizatsiya qilishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Zamonaviy metodlar, vositalar va interaktiv texnologiyalarni samarali qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish, raqobatbardosh va bilimli kadrlarni tayyorlash imkoniyati kengayadi. Kelajakda raqamli texnologiyalarning yanada rivojlanishi ta'lim tizimida yangi innovatsion yondashuvlarning paydo bo'lishiga va ta'lim samaradorligining yanada oshishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Fan, 2017.
2. Ishmuhamedov R., Yo'ldoshev M. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Nihol, 2019.
3. Muslimov N.A. Kasb ta'limi metodikasi va pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2015.
4. Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent: O'qituvchi, 2006.
5. Ziyonet ta'lim tizimi uchun metodik qo'llanmalar. – Toshkent.
6. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
7. Hamdamov R. Zamonaviy pedagogika asoslari. – Toshkent: O'zbekiston, 2020.
8. Yo'ldoshev J.G'. Pedagogik innovatsiyalar va ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan, 2018.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.